

Lill-Kanarin Dun Karm

Prezentazzjoni u Analizi ta'
Martina Bezzina

Kisba 15. Napprezza l-poežiji tal-poeta nazzjonal,
Dun Karm Psaila.

Kriterju tal-Assessjar 15.3 č. Nevalwa l-effett li
joħolqu l-aspetti bijografici ta' Dun Karm fil-poežiji
tiegħu.

Riflessjoni

- Kif taħseb li qed iħossuhom dawn il-persuni?
- Għaliex?

Riflessjoni personali

- Int għandek annimali jew tixtieq xi annimal?
- Kif iġegħluk thossox l-annimali?

Lill-Kanarin

Dun Karm

Għasfur **l-elluxi**, merħba bik. Fis-sikta tad-dar fejn waħdi qiegħed ngħaddi żmieni, int tkun il-wens għal din il-qalb imnikkta fil-**hemm** illi, jaħasra! wasal kmieni.

l-elluxi - safrani, kulur il-lexx
hemm - inkwiet, niket

Fil-ghanja tiegħek safja, **imżewqa**, sħiħa,
li tidwi mal-ħitan tal-kamra tiegħi,
nistħajjal nisma' n-nifs tar-ruħ sabiħa
li ttir madwari u titkellem miegħi.

imżewqa - ikkulturita

Għax int ma tafx, ħlejqa ferrieħha, liema
tjieba wasslitek f'din id-dar kennija,
anqas taf ix-xewqat ta' ġid u sliema
li ġibtli miegħek. Jiena naf: għalija

Int messaggier ta' īsieb li jifhem sewwa,
ta' qalb **imwieżna** fit-taħbita tagħha,
li qatt ma tibki barra u tidħak ġewwa,
u lil **għajrha** tixtieq l-hena tas-saħħha.

imwieżna - ibbilanċjata

għajrha - il-proxxmu tagħha

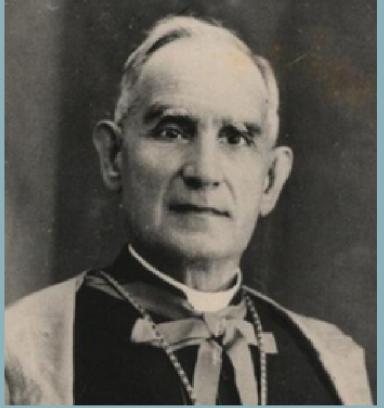
Riflessjoni u diskussjoni

- Fuq karta vojta ikteb fuq xiex taħseb li hi l-poežija.
- Ikkwota xi versi li jsaħħu l-ħsieb tiegħek.
- Aqsam il-ħsibijiet tiegħek ma' sħabek.

#arsa lejn ħajjet Dun Karm

Dun Karm kien jgħallem u jgħix is-Seminarju iżda wara li saret riforma hu u l-għalliema l-oħra ma tħallewx jibqgħu jgħixu hemm.

Maqtugħ mill-ambjent li kien iħobb, u anke minħabba li dan ġara wara l-mewt t'ommu l-ghażiża, Dun Karm ġass aktar is-solitudni. Hu mar jgħix il-Belt fejn kellu kanarin għall-kumpanija.

Riflessjoni u diskussjoni

- Immaġina kif ħassu Dun Karm meta minn tfulija sabiħha b'ħafna ħbieb u ħajja għal qalbu, jgħallem u jgħix fil-komunità tas-Seminarju b'għaqda b'saħħitha m'ommu, spicċċa jgħix waħdu ma' kanarin.

Riflessjoni u diskussjoni

- B'dan it-tagħrif dwar il-bijografija ta' Dun Karm kif tista' tinterpretar aħjar din il-poežija? Ikteb it-tweġiba taħt l-ewwel riflessjoni.
- Aqsam il-ħsibijiet tiegħek ma' sħabek.

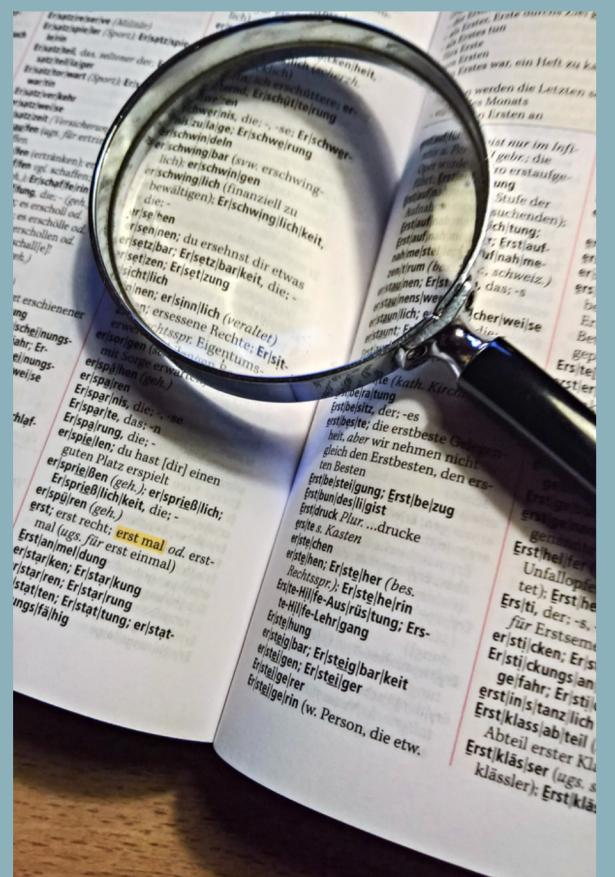
Analizi tal-poezija Il-vokabolarju

Il-vokabolarju tal-poezija *Lill-Kanarin* jindika l-kuntrast tan-niket tas-solitudni fil-poeta mal-ferħ li jgħib miegħu dan l-għasfur.

Aqsam karta vojta fi tnejn u mit-test ikteb il-kliem li juri:

- 1) in-niket tal-poeta

- 2) il-ferħ li jgħib miegħu l-kanarin

In-niket

"sikta"

"waħdi"

"imnikkta"

"hemm"

Il-ferħ

"wens"

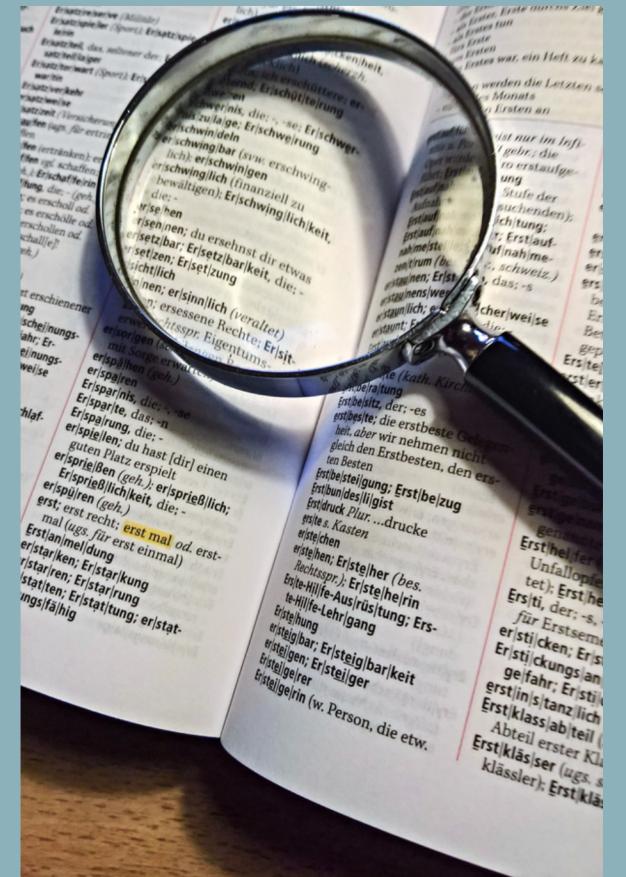
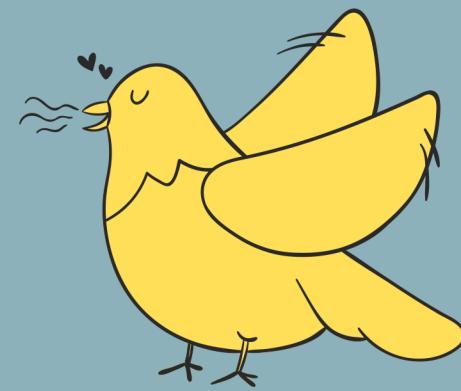
"safja"

"imżewqa"

"ferrieħa"

"gid"

"sliema"

Dawn l-eżempji juru li l-poeta qed jiffoka fuq il-wens / il-ferħ li jħoss permezz tal-kanarin u mhux fuq dak li għaddha minnu u li finalment wasslu għal din is-solitudni fiżika u emozzjoni.

Għalhekk it-tagħrif bijografiku ta' Dun Karm iġegħelna nħossu aktar għaliex; iżda fl-istess ħin nirrealizzaw li kulħadd jgħaddi minn żminijiet diffiċli.

Madankollu, Dun Karm jgħallimna niffukaw fuq il-pożittiv.

Dun Karm jidher għaddej minn kriżi eżistenzjali fejn iħossu mitluf fis-solitudni tiegħu. Iżda li nafu li l-poeta kien qassis jagħtina x'nifhmu li l-ferħ tal-kanarin ifakkru f'Alla u għalhekk fit-tama għal ħajja aħjar.

Fil-fatt jgħidlu:

"int messaġġier ta' ħsieb li jifhem sewwa" (v. 13)

Għalhekk ħarsa lejn il-bijografija ta' Dun Karm tgħinna nirrealizzaw u ninterpretaw il-messaġġi moħbi ja fil-versi ta' din il-poezija.

It-temi

It-temi mħaddmin f'din il-poežija huma
tas-solitudni u tan-natura, u jekk wieħed iħares
aktar mill-qrib jintebaħ bit-tema **tal-eżistenzjalizmu**
u tar-religjon.

Il-kanarin jirrappreżenta lill-**bniedem** solitarju magħluq f'gagġa bħalma kien Dun Karm f'din id-dar il-ġdid; anzi **I-kanarin** qiegħed f'livell ogħla għax mħuwiex konxju tas-sitwazzjoni u b'hekk huwa kuntent.

Għalhekk **it-ton tal-poežija** huwa malinkoniku.

Il-binja

Il-binja tal-poežija tikkumplimenta t-tema. Dan għaliex Dun Karm jinqeda **bil-vers endekasillabu** (11) li jintuża għall-kitbiet serji filwaqt li jagħtih it-tul meħtieġ biex jesprimi ruħu aħjar.

Ir-rima alternata (a-b-a-b) turi l-għaqda bejn il-poeta u din il-ħlejqa ckejkna mibgħuta minn Alla.

It-tekniki letterarji

Permezz tal-waqfiet jew **ič-ċesuri**, il-qari jsir jixbah lid-djalogu: "Għasfur lelluxi, merħba bik. Fis-sikta" (v. 1)

Anke bl-indirizz dirett jew **I-apostrofi** matul il-poeżija kollha jinħoloq dan l-effett għax nimmaġinaw 'l-poeta jkellem 'l-kanarin. B'din it-teknika l-għasfur jingħata priorità u b'hekk Dun Karm juri kemm dan huwa importanti għalih: "int messaġġier" (v. 13)

L-alliterazzjoni ġżeġelna nħossu l-preżenza tal-kanarin: *"nistħajjal nisma' n-nifs"* (v. 7)

Filwaqt li **l-interjezzjoni** minħabba li hi kelma li biha jitfissru għadd ta' sentimenti bħall-istagħġib, in-niket jew is-sabar iġġeġelna nħossu għad-dispjaċir ta' Dun Karm għat-tluq tiegħu mis-Seminarju:

"fil-hemm illi, jaħasra! wasal kmieni." (v. 4)

L-gheluq

Għalhekk l-aspetti bijografici ta' Dun Karm joħolqu stampa aktar čara biex nifhmu l-poežija:

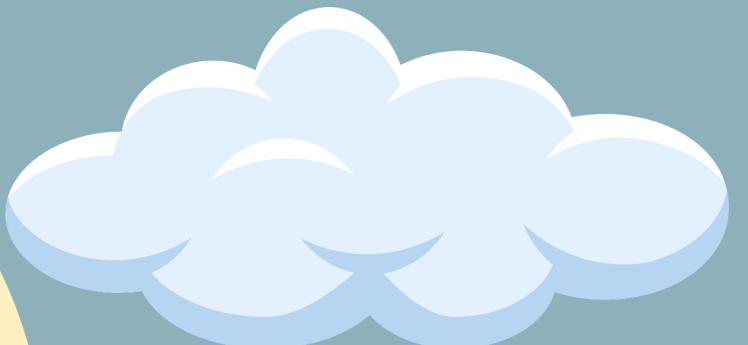
minn lenti litterali

l-għasfur li jżomm
kumpanija lill-poeta

minn lenti metaforika

il-kiżi eżistenzjali
li tittaffa bit-tama
ta' ħajja aħjar
fil-ġenna

The background of the image is a scenic landscape featuring a field of vibrant yellow flowers in the foreground, likely mustard or rapeseed, stretching towards a range of green mountains under a bright blue sky with scattered white clouds.

Tmiem

Martina Bezzina

malti.skola.edu.mt